

Boom Juridische uitgevers
Postbus 85576
2508 CG Den Haag
T (070) 330 70 33
F (070) 330 70 30
E info@bju.nl
I www.bju.nl

EstateTip Review

Afl. 2007-17

28 maart 2007

Is hij het wel of is hij het niet? Kan de 'nur'-donor als 'verwekker' worden aangemerkt?

De kranten stonden er vol van. Een Nederlandse emigrant overleed in Australië en werd 'zaaddonor', zo lezen we nog in het NRC van 15 maart jongstleden ('Erfenis kinderen van zaaddonor'). De kinderen die 'uit het donorschap' werden geboren eisten hun deel van de erfenis van de 'donorvader' op. Uit de berichtgeving begrepen wij dat de Australische rechter hun erfrechtelijke claim toewees. Vanzelfsprekend gaan wij niet in op het Australische (erf)recht en kennen wij de precieze feiten niet, maar wij willen wel stilstaan bij de vraag hoe een en ander er in een Nederlandse setting zou uitzien.

Is er ruimte voor de gerechtelijke vaststelling van het vaderschap? Artikel 1:207 BW leert omtrent de personen wiens vaderschap kan worden vastgesteld als volgt:

'Het vaderschap van een man kan, ook indien deze is overleden, op de grond dat deze de verwekker is van het kind (...) door de rechtbank worden vastgesteld (...).'

De vraag komt dan op wie de *verwekker* is. Zou dit ook de 'nur'-donor zijn, dan zou men zich wellicht nog eens bedenken alvorens het genetisch materiaal voor het goede doel ter beschikking te stellen.

In familierechtelijk jargon is de 'verwekker' degene die *op natuurlijke wijze* het kind heeft doen ontstaan. In de Memorie van Toelichting (Kamerstukken II 1995/96, 24 649, nr. 3), p. 8 lezen wij:

'De verwekker van een kind is de man die samen met de moeder op natuurlijke wijze het kind heeft laten ontstaan. Het begrip verwekker valt niet samen met het begrip «biologische vader». De donor is immers geen verwekker, maar wel de biologische vader van het kind. *Jegens de donor kan dan ook geen verzoek tot gerechtelijke vaststelling van het vaderschap worden ingediend.* Grond voor de gerechtelijke vaststelling van het vaderschap is immers dat de man de verwekker is van het kind (zie hieronder voor het geval van kunstmatige bevruchting) (artikel 207).

Evenmin kan jegens de donor een verzoek tot vaststelling van een onderhoudsbijdrage worden ingediend (artikel 394). Dat kan immers ook alleen jegens de verwekker of jegens degene die als levensgezel ingestemd heeft met kunstmatige bevruchting, worden ingediend.' (Cursivering van ons, SBS)

Zie ook A.M.L. Broekhuijsen-Molenaar, *Tekst & Commentaar BW, Personen- en familierecht*, Deventer: Kluwer 2006, p. 239 (aantk. 2). Een 'nur-donor' is derhalve geen verwekker, maar wel biologische vader. Voor een gerechtelijke vaststelling hoeft men als donor derhalve niet te vrezen.

Hebben wij het goed begrepen dan was de Australische donor *niet* 'nur-donor'. Hij had de daad verricht en verwierf als gevolg daarvan het predikaat verwekker. In Nederland zou dan ook een vaststelling van het vaderschap, met alle erfrechtelijke gevolgen van dien, in beeld komen, ervan uitgaande dat aan de overige vereisten zou zijn voldaan.

Het 'donorinstituut' komt echter *niet* door erfrechtelijke dreigingen in gevaar. De Wet donorgegevens kunstmatige bevruchting, op grond waarvan (ook) de identiteit van de donor bekend kan worden, heeft derhalve geen erfrechtelijke bijwerkingen.

Tot slot merken wij op dat ook het vaderschap kan worden vastgesteld van de man die *als levensgezel* van de moeder *ingestemd* heeft met een daad die de verwekking van het kind tot gevolg kan hebben gehad. Wat moeten we ons hier bij voorstellen? De Memorie van Toelichting (Kamerstukken II 1995/96, 24 649, nr. 3), p. 9 geeft het antwoord:

'Dit betekent dat ook nu de man die niet de biologische vader hoeft te zijn, gehouden wordt aan zijn instemming met KI(D), in vitro fertilisatie, al of niet met donorzaad, of aan de instemming met geslachtsgemeenschap met een andere man.'

Tot volgende week!